

คำสำคัญ : ภาวะความเครียดจากการทำงาน / ความคาดหวังในบทบาทครู / ภาวะความรับผิดชอบงาน /

ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา / เพื่อนร่วมงาน

บทพล บุญธรรม : ภาวะความเครียดจากการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 (JOB STRESS OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS IN NAKHONPATHOM EDUCATION SERVICE AREA 1) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : อ.ดร. กานดา พุ่มพวง, ผศ.ดร. สมทรัพย์ สุขอนันต์ และ รศ.ดร. สุรพล พยอมแย้ม. 110 หน้า. ISBN 974-464-719-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคาดหวังในบทบาทครู ภาวะความรับผิดชอบงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน และภาวะความเครียดจากการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะความเครียดจากการทำงานของครู จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นการสอน สถานภาพสมรส ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และรายได้ของครอบครัว 3) เพื่อศึกษา ความคาดหวังในบทบาทครู ภาวะความรับผิดชอบงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ที่สามารถทำนายภาวะความเครียดจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ครูระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 276 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะความเครียดจากการทำงานของครูอยู่ในระดับน้อย ความคาดหวังในบทบาทครูอยู่ในระดับมาก ภาวะความรับผิดชอบงานอยู่ในระดับปานกลาง และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมาก
2. ภาวะความเครียดจากการทำงานของครู จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นการสอน สถานภาพสมรส ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และรายได้ของครอบครัว พบว่า ไม่แตกต่างกัน
3. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน และภาวะความรับผิดชอบงาน สามารถร่วมกันทำนายภาวะความเครียดจากการทำงานของครูได้ร้อยละ 30.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

KEY WORD : JOB STRESS / EXPECTATION OF TEACHER'S ROLES / JOB RESPONSIBILITY/
RELATIONSHIP TO THE SUPERIORS / COLLEAGUES.

THODSAPHOL BOONTHAM : JOB STRESS OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS
IN NAKHONPATHOM EDUCATION SERVICE AREA 1. THESIS ADVISORS : KANDA
POOPUT, Ph.D., ASST. PROF. SOMSAP SOOKANAN, Ph.D., AND ASSOC. PROF. SURAPOL
PAYOMYAM, Ph.D. 110 pp. ISBN 974-464-719-1

The purposes of this research were 1) to determine the expectation of teacher's roles, job responsibilities, relationship to the superiors and colleagues and job stress 2) to compare the job stress of secondary school teachers in terms of different genders, levels of teaching, job experiences and incomes 3) to study the expectation of teacher's roles, job responsibilities, relationship to the superiors and colleagues which could predict the job stress. The sample were 276 teachers drawn through stratified random sampling technique. The instrument employed in this study was a questionnaire constructed by the researcher. The data were analyzed by means of percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One – way ANOVA) and the Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were:

1. The job stress of secondary school teachers were at low level. The expectation of teacher's roles and job responsibilities were at high and moderate levels respectively whereas the relationship to the superiors and colleagues were at high level.
2. The job stress of the secondary school teachers as compared among different genders, levels of teaching, job experiences and incomes were not significantly different.
3. Both the relationship to the superiors and the colleagues and job responsibilities predicted the job stress at percentage of 30.6 with a statistically significant level of .001.